

Safe
Transfer
Techniques

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Interaktiv håndbog til sidemandsoplæring i Sikre Forflytninger

Interaktiv håndbog

Sikre Forflytninger

Safe
Transfer
Techniques

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FORFATTERE:

Asst. Prof. Iva Šklempe Kokić, PhD, PT, Senior Lecturer

Stjepan Jelica, MSc, PT, Senior Lecturer

Mateja Znika, MSc, PT, Senior Lecturer

Vesna Brumnić, MSc, PT, Senior Lecturer

Slavica Janković, PhD, PT, Senior Lecturer

Indhold

- 1 **Kapitel 1 – Sidemandsoplæring**
- 2 **Kapitel 2 – Hjælpemidler til forflytning**
- 3 **Kapitel 3 – Arbejdsstillinger og ergonomi**
- 4 **Kapitel 4 – Funktionsniveau og risikovurdering**
- 5 **Kapitel 5 – Forflytningsteknikker**
- 6 **Kapitel 6 – PAL-session**
- 7 Web visit spot
- 8 Appendiks
- 9 Referencer

Forord

Denne interaktive håndbog er et produkt fra EU projekt **Digital Tools and Methods for Safe Transfer Techniques for Caregivers in Today's Health Care Sector – forkortet til STTech** i Erasmus+ programmet. Den interaktive håndbog er et resultat af samarbejde mellem de 6 partnere i projektet under ledelse af College of Applied Sciences "Lavoslav Ružička" i Vukovar, Kroatien.

Den interaktive håndbog guider dig gennem grundlæggende principper i sikker forflytning, risikovurdering og hvordan du arbejder med din egen krop for at minimere risiko for nedslidning og arbejdsulykker.

Et tidligere projekt i Aarhus Kommune har reduceret forflytningsarbejdsulykker med 36%. Disse resultater udgør grundlaget for dette STTech-projekt.

Partnere er:

- **UCAM** (Fundacion Universitaria San Antonio) fra Spanien
- **VEVU** (College of Applied Sciences "Lavoslav Ružička" i Vukovar) fra Kroatien
- **VIA** (University College of Applied Sciences) fra Danmark
- **CYENS** Centre of Excellence, a Research and Innovation Centre focusing on Interactive media, Smart systems and Emerging technologies fra Cypern
- **Västerås** Rehabilitation Care Center fra Sverige
- **AAK** (Aarhus Kommune, Magistraten for Sundhed & Omsorg, Velfærdsteknologi & Hjælpemidler) fra Danmark

Ledende partner i STTech-projektet:

- **AAK** (Aarhus Kommune, Magistraten for Sundhed & Omsorg, Velfærdsteknologi & Hjælpemidler)

Mød deltagerne her: [Om STTech \(aarhus.dk\)](#)

Cecilie Høegh Langvad

Danmark | Projektleder
Safe Transfer Techniques/
Sikre Forflytninger

Introduktion

Denne interaktive håndbog indeholder teknikker til sikre forflytninger samt metoder til sidemandsoplæring.

Interaktive links:

Dette ikon viser et interaktivt link, der fører dig til videoinstruktioner, når du trykker på det.

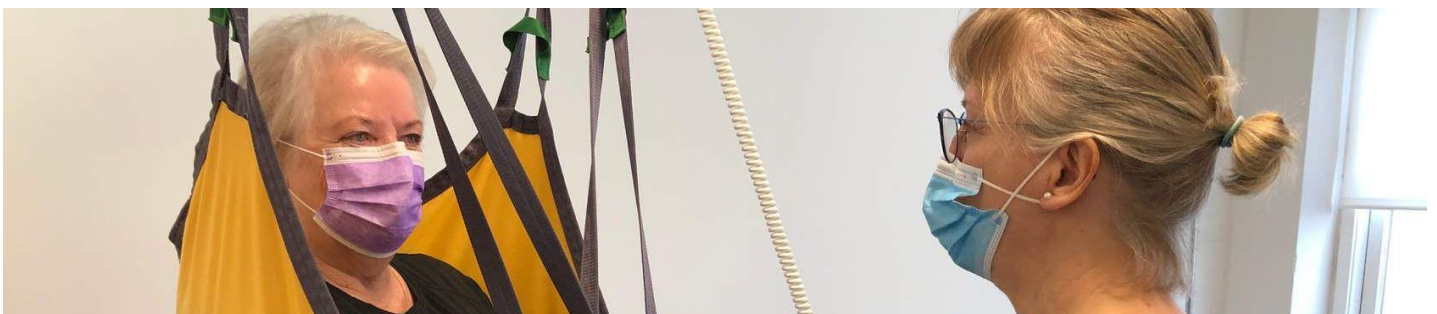

- **Links til e-læring om Sikre Forflytninger på forskellige sprog:**

- [E-læringskursus på engelsk](#)
- [E-læringskursus på dansk](#)
- [E-læringskursus på svensk](#)
- [E-læringskursus på græsk](#)
- [E-læringskursus på kroatisk](#)
- [E-læringskursus på spansk](#)

- **Links til: Håndbog om Sikre Forflytninger på forskellige sprog:**

- [Handbook in English](#)
- [Manual el Español](#)
- [Håndbog på dansk](#)
- [Handbok på svenska](#)
- [Håndbog på græsk](#)
- [Priručnik na Hrvatskom](#)

Kapitel 1

Sidemandsoplæring

Sidemandsoplæring

Sidemandsoplæring i forskellige former (peer-assisteret læring, og peer-assisteret undersøgelse) er akademiske modeller, der er internationalt anerkendt i erhvervsfaglig og videregående uddannelse. Det er "samarbejdende" læring, og det giver mulighed for at lære af den viden og erfaring, som er indsamlet af ligesindede. Derudover defineres det som læring, når ligesindede hjælper hinanden med at lære på formelle og uformelle måder. Det giver mulighed for deling af viden, ideer og erfaring mellem eleverne.

Læring, der foregår i autentiske, praktiske omgivelser, værdsættes af elever, klinikere, akademikere samt ikke-uddannede omsorgspersoner, da det udvikler færdigheder og kompetencer til faglig praksis på en interessant og afslappet måde. Sidemandslæring forbedrer læringsmulighederne for elever ved feedback fra andre elever, hvilket normalt udføres af underviser/instruktør. Eleverne får mulighed for at diskutere processer og dele udfordringer med støtte fra hinanden i læringsprocessen. Det mindsker elevernes bekymring, fremmer læring og øger elevernes tilfredshed. Sidemandoplæring kan desuden øge kapaciteten til uddannelse på arbejdspladsen.

Se oplysninger om sidemandsoplærings modeller, principper og facilitering samt spørgsmål til selvrefleksion i **Appendiks**.

Fortæl også om dine bedste forflytnings "tips & tricks" eller spørg andre på [Web Visit Spot](#).

Nogle af de **vigtige kriterier for effektiv peer-læring** (Sevenhuysen et al, 2013) er:

- opdel i par eller små grupper til øvelser, hvor indhold og læringsmåde er tilpasset kursisternes behov og færdigheder
- gi' få instruktioner fra underviser/instruktør – kursisterne skal være kreative og selv finde løsninger
- gi kursisterne en læringsoplevelse, der giver mening
- gør læringsmål konkrete og anvendelige på tværs af arbejdsområder

EKSEMPLER PÅ VÆRKTØJER/AKTIVITETER TIL AT LÆRE FORFLYTNINGSTEKNIKKER

Bog til feedback

Et værktøj til observationer. Det anvendes til at notere observeret adfærd mellem kursisterne, de noterer deres medkursisters adfærd.

Observation og feedback fra ligesindede

Instruktør/facilitator udformer en skabelon til feedback i fht læringsmål, som kursisterne giver hinanden feedback ud fra. Skabelonen fungerer som vejledning til feedback fra medkursister efter observation af forflytning og til at indarbejde metoder til sikker forflytning.

Verbal feedback-triade

Trevejssamtaler mellem kursister om interaktionen mellem patienten og en kursist, samt en eller flere observanter.

Skabelonen til reflektiv praksis

Et værktøj til vejledning ved kritisk refleksion over interaktion med en patient.

Tips dig som faciliterer sidemandsoplæring

Tilpas forflytningsteknikker og hjælpemidler i fht til den kontekst du arbejder i. Forskellige arbejdspladser har forskellige behov og forudsætninger i fht forflytning.

Ikke alle bryder sig om konkurrence eller verbal interaktion. Du behøver ikke fjerne disse elementer, men overvej hvornår du anvender dem.

At være "sidemands-facilitator" handler ikke om at "vide bedst", men om at formidle, kommunikere, opmuntre og respektere dem du sidemandsoplærer

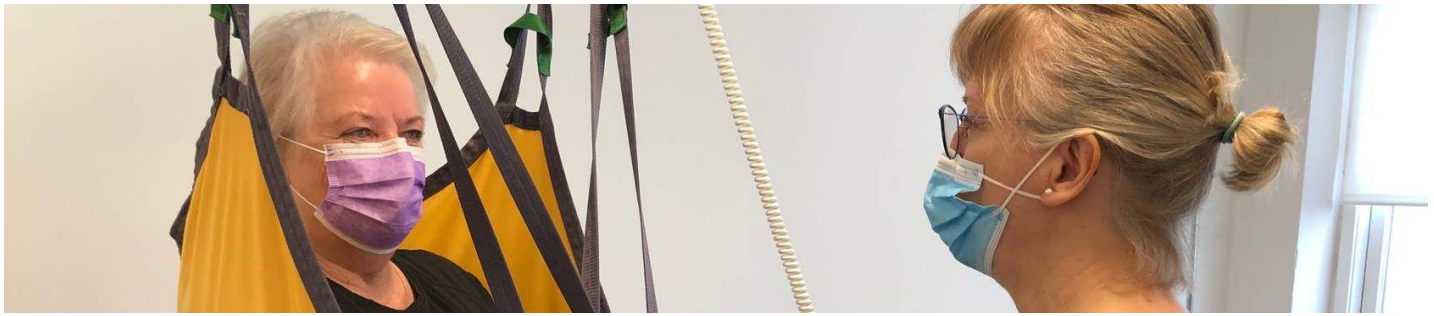
Integrer "hvad der skal læres" med "hvordan det læres".

Kulturelle forskelle i tilgangen til borgeren kan forårsage misforståelse og modstand. Vær opmærksom på dette, og respekter det.

Kapitel 2

Hjælpemidler til forflytning

Hjælpemidler til forflytning

I dette kapitel introduceres forskellige hjælpemidler til forflytning. Lær hjælpemidlerne at kende så du kan vurdere hvilke hjælpemidler, der passer til den enkelte borgers funktionsniveau.

PLEJESENG Plejesengen anvendes til at understøtte borgers ressourcer, så denne får mulighed for at være så aktiv som muligt i forflytningssituationer samt skabe en passende arbejds højde for hjælperen.

GLIDEMATERIALE Glidemateriale anvendes til forflytninger generelt fx til forflytning af personer i seng, til og fra seng samt i kørestol. Glidemateriale anvendes for at lette forflytning for borger og medarbejder ved at nedsætte friktion mellem borger og underlag. Det anbefales at arbejde med dobbelt-lag glidemateriale.

GLIDEVENDEMADRASSER

Glidvendemadrasser ligger fast i sengen og er et forflytningssystem, der er anvendes til vending, lejring og forflytning af borgere med omfattende funktionsnedsættelse, høj vægt, smerter eller tryksår. Består af en glidemadras og et glidelagen, der gør lejring, vending og forflytning i alle 4 retninger lettere. Kan bruges manuelt eller med gulv- eller loftlift.

Hjælpemidler til forflytning

LEJRINGSRULLE Lejringsrullen formes og tilpasses efter borger. Den anvendes til at lejre borger fx på siden, hvor den giver støtte og tryghed.

KOMFORTKØRESTOL Komfortkørestolen er et hjælpemiddel til kørestolsbrugere, som har behov for flere indstillingsmuligheder end i en almindelig kørestol. Kørestolen kan indstilles, mens borger sidder i den, så det er let at skifte siddestilling i løbet af dagen fx i forbindelse med hvil og for at undgå tryksår.

RAIZER Den batteridrevne mobile løftestol Raizer hjælper en liggende person op til næsten stående stilling på få minutter. Der kræves kun begrænset fysisk indsats fra hjælperen udover en støttende hånd.

FORFLYTNINGSPLATFORM Forflytningsplatformen giver borger mulighed for at udnytte egen muskelfunktion og den øger borgers sikkerhed i forflytningen, fordi der er et greb at rejse sig ved. Den anvendes til borgere, som har en sikker standfunktion, kropsstabilitet og som kan samarbejde. Anvendes til forflytninger til/fra siddende stilling mellem f.eks. seng og kørestol.

Hjælpemidler til forflytning

GULVLIFT Gulvliften anvendes i kombination med sejl til borgere, som ikke kan stå eller forflytte sig fra f.eks. seng til stol eller når borger er faldet. Liften kan også løfte direkte fra gulv, hvis borger er faldet.

LOFTLIFT Loftliften anvendes til forskellige forflytningsopgaver i kombination med sejl. Derudover kan glidevendemadras kobles på liften til vending og lejring af borger i seng.

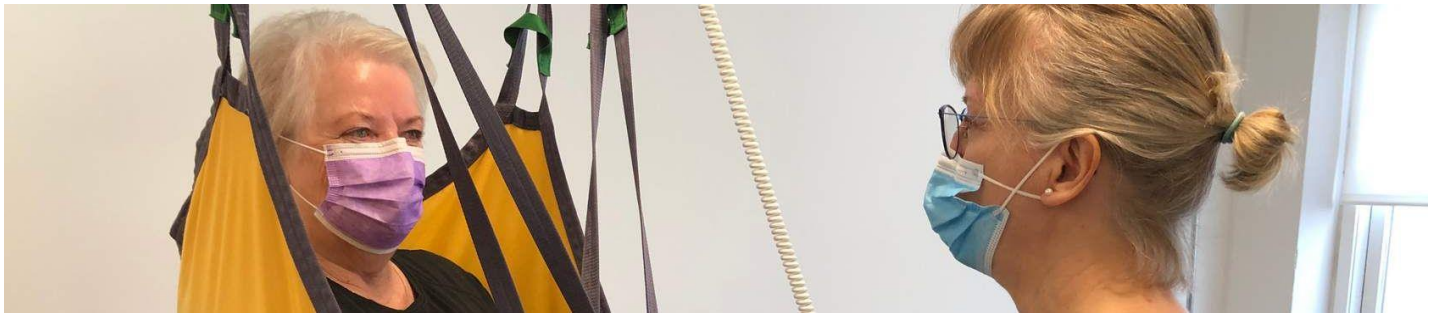

SEJL Sejl anvendes til løft, forflytning og positionering af personer, der ikke selv kan forflytte sig fx fra seng til kørestol. Det kan også bruges til løft og forflytninger fra f.eks. gulv. Et korrekt sejl er en vigtig del af den gode forflytning for at sikre komfort, værdighed og sikkerhed for både borger og plejepersonale.

Kapitel 3

Arbejdsstillinger og ergonomi

Arbejdsstillinger og ergonomi

↔ Vandret:

Forflytning foregår altid i et vandret plan, fx når borger vender sig i sengen. Det betyder, at bevægelsen for borger er vandret og ikke foregår imod tyngdekraften.

Fokus er at **nedsætte modstanden** mellem borger og det underlag borger ligger eller sidder på, da det nedsætter den kraft, du skal anvende. Det bliver lettere for dig og giver borger mulighed for at deltage aktivt.

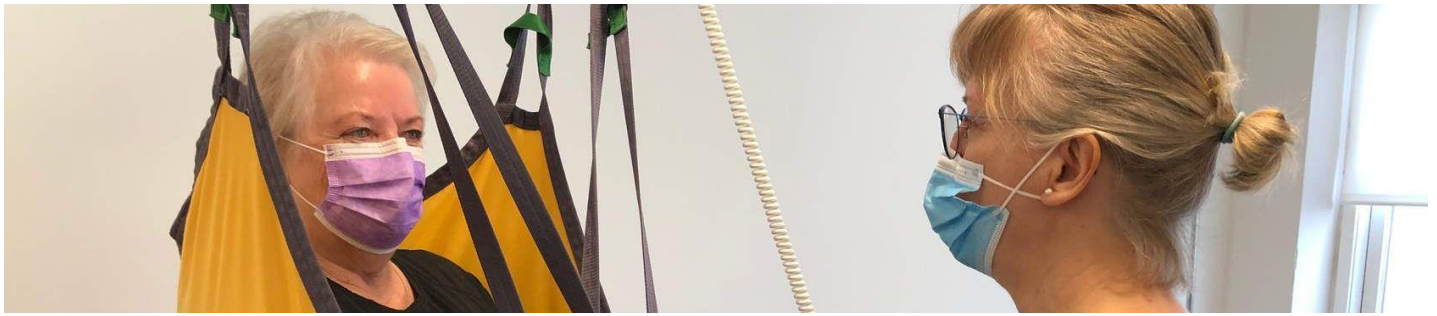
Forflytning (vandret bevægelse) foregår enten **manuelt** med bevægelserne "rulle, trække, skubbe" eller **maskinelt** med tekniske hjælpemidler.

↑ Lodret:

Når borger bevæger sig mod tyngdekraften, fx rejser sig op, så foregår retningen/bevægelsen lodret.

Hvis borger har brug for hjælp, kan du guide ham, men borger skal selv have kræfter til at udføre bevægelsen. Hvis borger ikke kan det, er det et **løft**, fordi det er en bevægelse mod tyngdekraften. Det øger **risici for nedslidning og arbejdsulykker** for dig og derfor skal du her arbejde **maskinelt** og anvende tekniske hjælpemidler.

Arbejdsstillinger og ergonomi

Vær opmærksom på dine arbejdsstillinger, når du arbejder med forflytninger – du skal have ”den gode fornemmelse” i kroppen, så mærk efter. Skal du anstrenge dig? Arbejde kraftbetonet? Eller får du ondt, når du forflytter? Hvis du gør det, skal du ændre arbejdsstilling, teknik eller skifte til det hjælpemiddel, der passer til borgers funktionsniveau.

Herunder finder du ideer til gode arbejdsstillinger – det er ikke en facitliste, så husk at mærk efter hvad der føles rigtigt for dig!

Træk med benene fremfor armene ved at lægge vægten fra forreste ben over på det bagerste ben (vægtoverføring).

Gå rundt om sengen i stedet for at læne dig ind over borgeren, så din rækkeafstand bliver kortere.

Løft ikke. Brug hjælpemidler, når borger skal have hjælp til en lodret bevægelse, fx op fra gulv.

I denne situation skal du trække med oprejt ryg og udstrakte arme.

Det er vanskeligt at finde en god arbejdsstilling, når der arbejdes på gulv. Prøv at knæle fremfor at bukke dig forover. Hold ryggen lige.

Arbejd med bøjede knæ, når arbejdsopgaven ikke kan hæves til en god arbejdshøjde for dig.

Kapitel 4

Funktionsniveau og risikovurdering

Funktionsniveau og risikovurdering

For at kunne risikovurdere en forflytning, skal vi kende borgerens funktionsniveau. Tryk på links, for at møde Anna, Børge og Carla, der repræsenterer 3 forskellige funktionsniveauer. Vi har delt hvert deres funktionsniveau op i en grøn, gul og rød zone.

Introduktion til 3 funktionsniveauer - Anna, Børge og Carla

Herunder møder I 3 borgere: Anna, Børge og Carla. De repræsenterer hvert deres fysiske funktionsniveau.

Anna

Mød Anna

Anna, funktionsniveau 1 - Den gående borger

- Har sikker siddende og stående balance
- Kan rejse sig fra en stol og kan vende sig i sengen
- Kan gå, eventuelt med rollator
- Har behov for hjælp til at komme ind og ud af sengen

Anna *kan* også have nogle kognitive udfordringer, fx:

- Svært ved at samarbejde
- Ikke orienteret i tid/sted/egne data
- Behov for hjælp til planlægning og strukturering af hverdagen
- Svært ved at tilpasse sin adfærd efter omgivelserne

Introduktion til 3 funktionsniveauer - Anna, Børge og Carla

Børge

Mød Børge

Børge, funktionsniveau 2 - Den siddende borger

- Har sikker siddende balance
- Kan rejse og sætte sig med hjælp og kan hjælpe til med at vende sig i sengen
- Kan stå sikkert ved et greb eller hjælpemiddel
- Kan eventuelt gå få skridt med et hjælpemiddel, men hans balance er nedsat
- Har behov for manuel kørestol
- Har brug for hjælp til forflytning og hjælpemidler som fx rollator, forflytningsplatform eller lift

Børge kan også have nogle kognitive udfordringer, fx:

- Svært ved at samarbejde
- Ikke orienteret i tid/sted/egne data
- Behov for hjælp til planlægning og strukturering af hverdagen
- Svært ved at tilpasse sin adfærd efter omgivelserne

Introduktion til 3 funktionsniveauer - Anna, Børge og Carla

Carla

Mød Carla

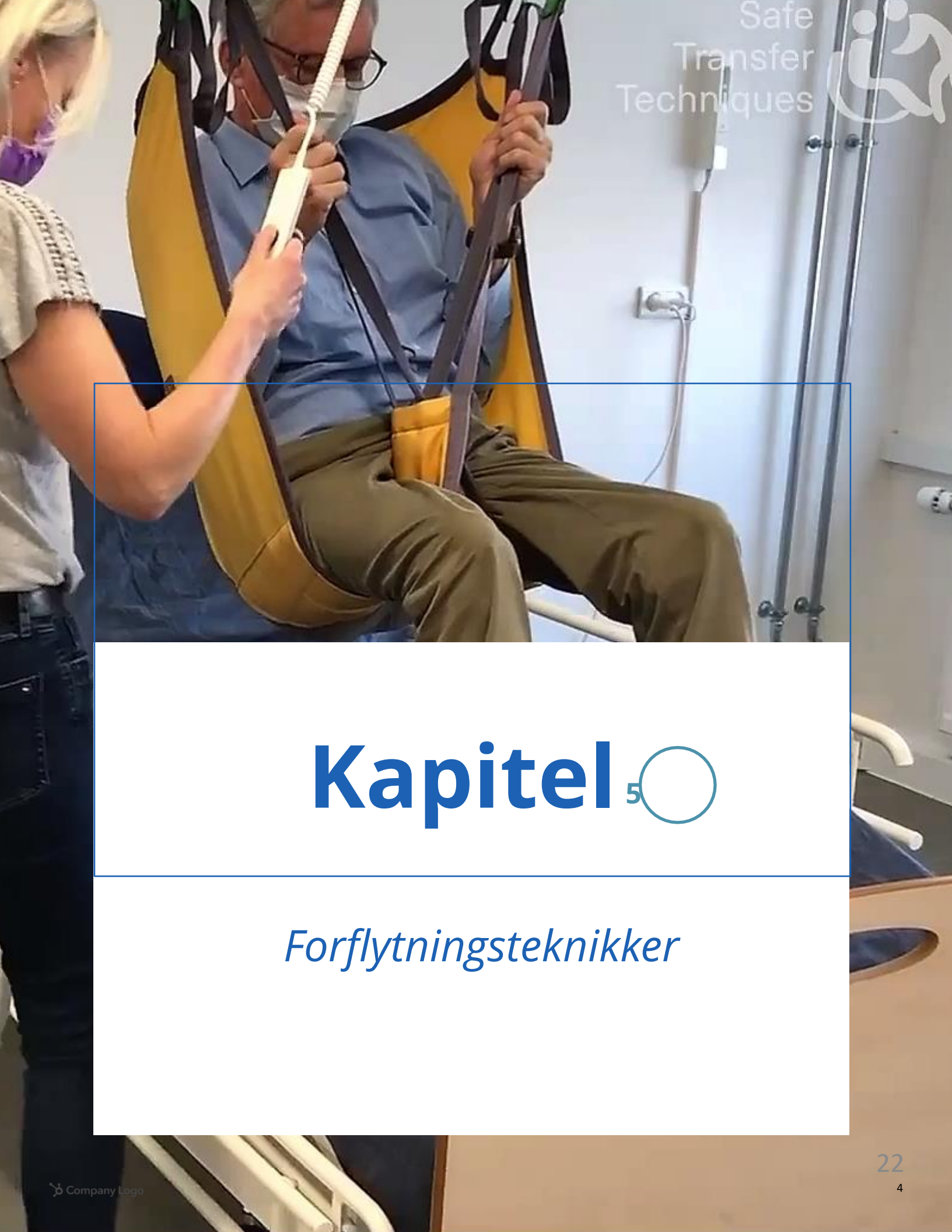
Carla, funktionsniveau 3 - Den liggende borger

- Har behov for støtte til at holde balancen siddende
- Kan ligge stabilt på den ene side, men har behov for hjælp til at vende sig i sengen
- Kan ikke stå
- Har behov for komfort kørestol
- Har behov for hjælp til forflytning og hjælpemidler som fx lift, sejl og glide/vendemadras

Carla *kan* også have nogle kognitive udfordringer, fx:

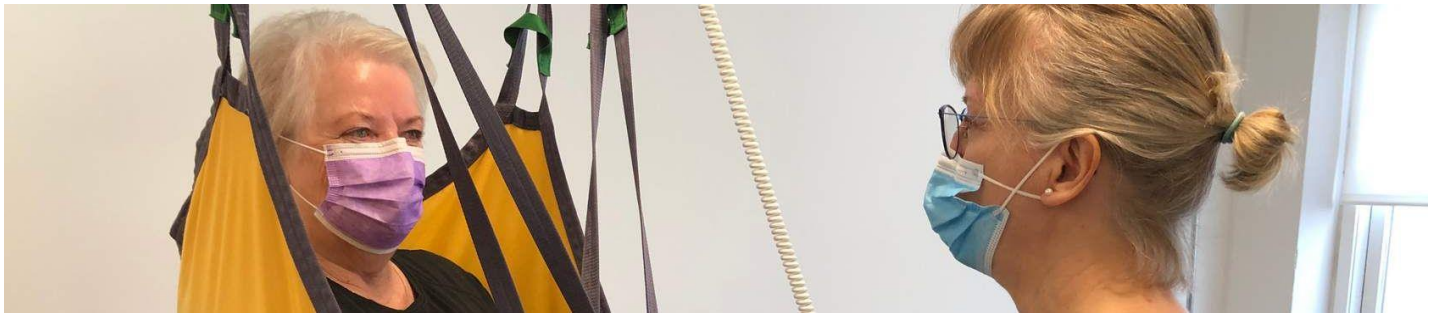
- Svært ved at samarbejde
- Ikke orienteret i tid/sted/egne data
- Behov for hjælp til planlægning og strukturering af hverdagen
- Svært ved at tilpasse sin adfærd efter omgivelserne

Kapitel 5

Forflytningsteknikker

Forflytningsteknikker

Se forskellige forflytningsteknikker i videoerne herunder som inspiration til at arbejde sikkert med forflytninger.

Vær opmærksom på dine arbejdsstillinger og hvilke hjælpemidler, der passer til borgers funktionsniveau, husk at risikovurdere.

I kapitel 7 finder du **Web Visit Spot**, som du kan anvende til at sparre med andre om din forflytningsoplevelse.

Rejse sig fra stol og gang med borger

Din rolle er at guide borger op at stå.

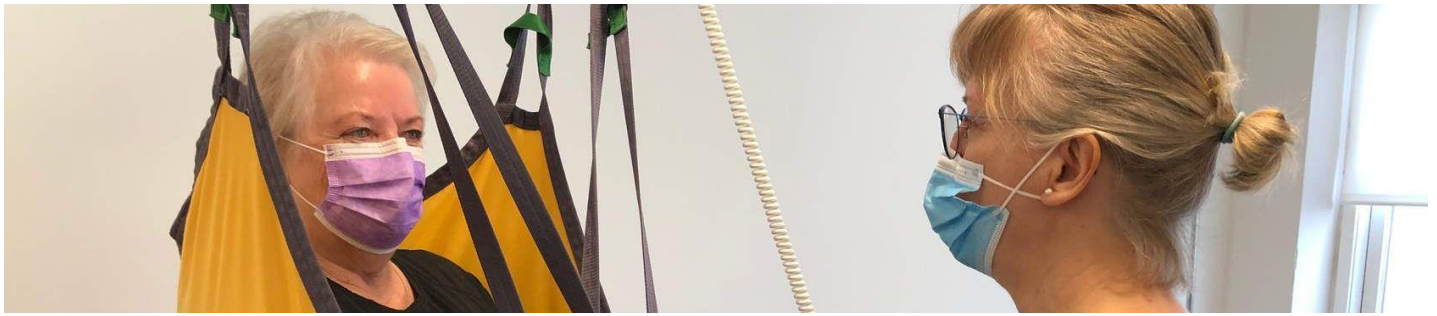
Rejse sig fra stol

Din rolle er at guide borger under gang, fx hvis borger er svagtseende. Har borger problemer med balancen skal hun have et ganghjælpemiddel.

Gang med borger

Forflytningsteknikker Brug af glidemateriale

Læg glidematerialet dobbelt inden du placerer det under borgers hovedpude.

Placering af glidemateriale under hovedpude

Hæv fodenden, før du beder borger om at løfte bækken og hoved og skubbe sig op i sengen.

Højere op i seng med glidemateriale

Vend dine håndflader opad og før glidemateriale ind under borgers lænd og nakke, hvor der er mest plads.

Placering af glidemateriale halvt under borger fra siden

Forflytningsteknikker Brug af glidemateriale

Placer et ekstra lagen/trækstykker oven på et glidematerialestykke. Bed borger om at vende sig om på siden, mens du trækker i lagenet.

Vending til sideleje med glidemateriale

Bed borger om at læne sig til siden og placér glidematerialet under borgers bagdel. Læg glidematerialet min. 10 cm fra sengekanten, så borger ikke risikere at glide ud over kanten.

Placering af glidemateriale under borger i siddende stilling

Vær opmærksom på ikke at løfte borgers ben – træk i stedet for.

Ben op i seng

Forflytningsteknikker Sejl og lift

Fold sejlet som et Z og træk det på plads under borger. Går rundt om sengen for at trække sejlet på plads, så din rækkeafstand ikke bliver for lang.

Sejlpålægning med Z-metoden

Placér sejlets stropper på liftens bøjle. Indstil plejesengen til siddende stilling. Hæv liften og sænk plejesengen på samme tid.

Liftning

Aktivér bremserne på bade/toiletstolen. Sørg for at borger sidder lige i stolen.

Placering i bade/toiletstol

Forflytningsteknikker Sejl og lift

Placér sejlet bag borgers ryg. Vær altid opmærksom på din arbejdsstilling, når opgaven ikke kan hæves til en god arbejds højde.

Sejlpålægning i komfortkørestol

Placér sejlets stropper på liftens bøjle. Indstil plejesengen i siddende stilling inden du lifter borger.

Liftning fra komfortkørestol til plejeseng

Træk i sejlet indtil du møder modstand, træk derefter fra den anden ende af sejlet indtil det er på plads

Fjerne sejl på glide/vendesystem

Forflytningsteknikker Glide/vendesystem og lift

Placér glide/vendesystemets stropper på liftens bøjle. Placér lejringsrullen mellem borgers arme og ben og hæv liften, så borger vendes om på siden.

**Vending med lift og glide/vendesystem
samt lejrning på siden.**

Forflytningsteknikker Fald

Undlad at trække borger op at stå. Din rolle er at guide borger verbalt op fra gulvet.

Fald, op med havfruemetode

Placér Raizer og saml den. Bed borgeren om at krydse armene inden du får borger op i en siddende stilling.

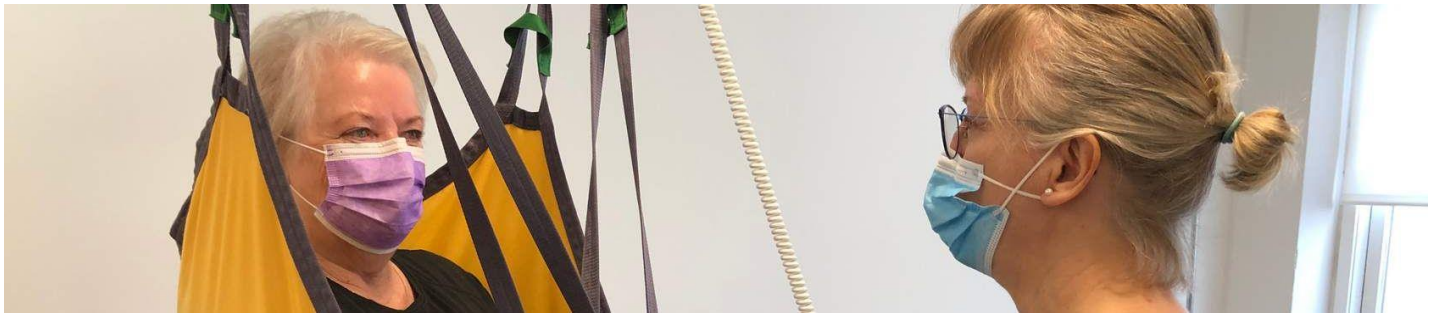
Fald, anvendelse af Raizer

Placér sejl under boger vha. Z-metoden. Lift borger op i kørestol.

Fald, lift op fra gulv

Forflytningsteknikker Borger er faldet eller er bevidstløs

Hvis borger er bevidstløs eller svært tilskadekommen skal du ikke forflytte borger – tilkald hjælp!

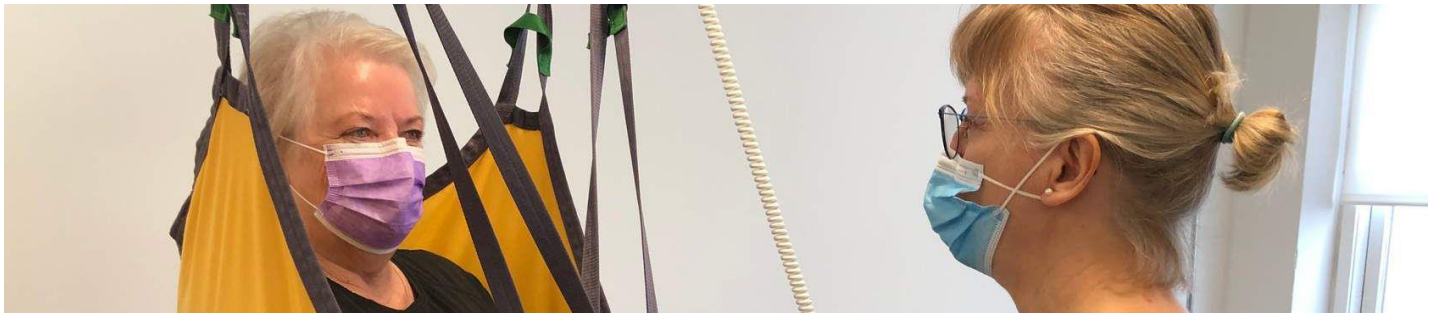

**Fald, bevidstløs eller
tilskadekommen borger**

Kapitel

*PAL-session for
facilitator/underviser*

PAL-session

PAL=Peer-Assisted Learning (sidemandsoplæring)

PAL-session er en metode til læring og til at diskutere og finde muligheder til at forbedre deltagernes forflytningsteknikker vha. rollespil/simulationstræning. Alle tre roller bidrager til at forbedre læringsprocessen til sikre forflytninger. PAL-sessioner kan fx udføres efter at have set en af forflytningsvideoerne.

På **Web Visit Spot** i kapitel 7 kan du sparre med andre om forflytninger.

Spørgsmål til "borger/patient":

1. Følte du dig tryk under forflytningen?
2. Hvad er dit generelle indtryk?
3. Hvad bør der evt. sættes fokus på eller forbedres?

Spørgsmål til "observanter":

1. Er alle trinnene forstået?
2. Hvad er dit generelle indtryk som tilskuer?
3. Hvad bør der evt. sættes fokus på eller forbedres?

Spørgsmål til "forflytter":

1. Hvad er det vigtigste at fokusere på?
2. Hvilken feedback gav eleverne?
3. Hvilke trin krævede størst indsats eller opmærksomhed?

Du kan oprette et indlæg med konklusionerne af diskussionen, forslagene og meget mere på **Web visit spot**, så andre kan få indblik i dine erfaringer.

Grundlæggende retningslinjer

- Vær opmærksom på din arbejdsstilling og arbejds højde.
- Når bevægelsen er lodret, er det et løft – brug altid hjælpemidler her, så du undgår at løfte.
- Vær opmærksom på din rækkeafstand – gå rundt om sengen i stedet for at læne dig ind over borger.
- Husk at risikovurdere hver gang inden du forflytter, så den forflytningsteknik og de hjælpemidler du anvender passer til borgers funktionsniveau.

Web Visit Spot

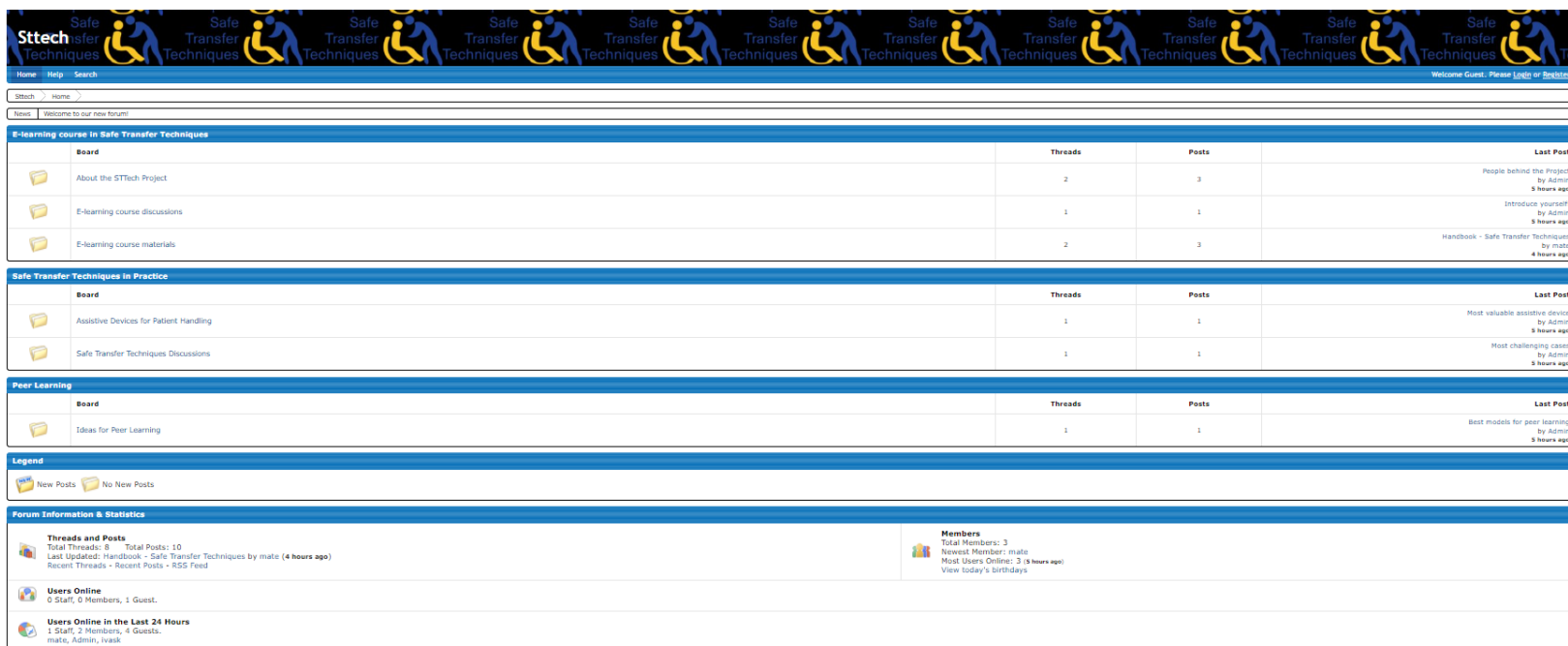
Web Visit Spot er beregnet til interaktion mellem personer, som deltager i e-læringsprogrammet, uddannede og ikke-uddannede omsorgspersoner samt akademikere, som er interesserede i Sikre Forflytninger og ønsker kontakt med andre, så de kan dele erfaringer, praktiske fremgangsmåder og ideer og dermed lette læringsprocessen. Det er et integreret element i denne interaktive håndbog. Hovedformålet med Web Visit Spot er at gøre peer to peer-læringsprocessen nemmere.

Skriv gerne dine input, ideer og spørgsmål, så du kan sparre med andre!

Home | Sttech

Visit our forum at: sttech.freeforums.net

Board	Threads	Posts	Last Post
About the STTech Project	2	3	People behind the project By Admin 5 hours ago
E-learning course discussions	1	1	Introduce yourself! By Admin 5 hours ago
E-learning course materials	2	3	Handbook - Safe Transfer Techniques By mate 4 hours ago

Board	Threads	Posts	Last Post
Assistive Devices for Patient Handling	1	1	Most valuable assistive device By Admin 5 hours ago
Safe Transfer Techniques Discussions	1	1	Most challenging cases By Admin 5 hours ago

Board	Threads	Posts	Last Post
Ideas for Peer Learning	1	1	Best models for peer learning By Admin 5 hours ago

Threads and Posts	Members
Total Threads: 8 Total Posts: 10 Last Updated: Handbook - Safe Transfer Techniques by mate (4 hours ago) Recent Threads - Recent Posts - RSS Feed	Total Members: 3 Newest Member: mate Most Users Online: 3 (5 hours ago) View today's birthdays

Users Online: 0 Staff, 0 Members, 1 Guest.

Users Online in the Last 24 Hours: 1 Staff, 0 Members, 4 Guests. mate, Admin, ivask

Click here to remove banner ads from this forum.
This Forum Is Hosted For FREE By ProBoards
Get Your Own Free Forum!

Appendiks

Modeller til peer-læring

Der er ***ti forskellige modeller til peer-læring*** (Griffiths, Houston & Lazenbatt, 1995):

1. Proctor-modellen – erfarne elever underviser mindre erfarne elever
2. Læringsceller – elever på samme niveau samarbejder om at hjælpe hinanden med undervisningens indhold og personlige problemstillinger
3. Diskussionsseminarer
4. Private studiegrupper
5. Mentorordning privat
6. Peer-vurderingsskemaer
7. Samarbejdsprojekt eller laboratoriearbejde
8. Projekter i grupper af forskellig størrelse
9. Mentorordning på arbejdspladsen
10. Samfundsaktiviteter.

Principper for peer-læring

Der er ***otte principper for peer-læring*** (Arendale & Lilly, 2014):

1. Undervisningsteori som vejledning til valg af effektive læringsaktiviteter
2. Multikulturelle kompetencer er en indlært og værdsat proces, der forbedrer læringsmiljøet
3. Peer-lærings-sessioner er udformet med specifikke læringsmål for øje
4. Aktiviteter varierer alt efter de læringsopgaver, der er tilknyttet emnet
5. Sessioner er muligheder for at udarbejde modeller, dele og øve sig på produktiv læringsadfærd
6. Deltagerne er aktivt involveret med undervisningsmaterialet og med hinanden
7. Eleverne udvikler bedre kompetencer til at styre deres læring
8. Autoritet og ejerskab over sessionen skifter fra facilitator til deltagere, i takt med at den akademiske plan skrider frem

Appendiks

HVORDAN FACILITERES IMPLEMENTERING AF OTTE PRINCIPPER OM PEER-LÆRING?

Princip 1: *Undervisningsteori som vejledning til valg af effektive læringsaktiviteter*

- Valg af aktiviteter skal være dem, der er bedst egnet til at lære indholdet
- Effektive domæner og social læring er lige så vigtig som det kognitive domæne
- En vigtig del af ekspertlæring er metakognition

Princip 2: *Multikulturelle kompetencer er en indlært og værdifuld proces, der forbedrer læringsmiljøet*

- Kultur findes som et sæt overlappende og nogle gange modstridende identiteter
- At lytte aktivt bør bruges til at fornemme den indvirkning, kultur har på kommunikation
- Der bør bruges en lang række kultursensitive aktiviteter

Princip 3: *Peer-læringsessioner er udformet med specifikke læringsmål for øje*

- Vælg aktiviteter, der er baseret på målene for sessionen
- Sværhedsgraden bør tilpasses indholdet
- Læringsplaner bør være fleksible
- Brug af uformelle vurderinger til at måle elevlæringen
- Refleksion over tidligere sessioner

Princip 4: *Aktiviteter varierer alt efter de læringsopgaver, der er tilknyttet emnet*

- Sessioner afvikles forskelligt afhængigt af indholdet
- Valg af forskellige aktiviteter som problemløsning, anvendelse af begreber, analyse af demonstrationstekster

Princip 5: *Sessioner er muligheder for at udarbejde modeller, dele og øve sig på produktiv læringsadfærd*

- Brug af personlig erfaring til forudgående planlægning af læringsstrategier
- Opmærksomhed på "undervisningsegnete øjeblikke", hvor læringsstrategier kan demonstreres og anvendes
- Indførelse af muligheder for, at elever kan øve sig og foretage deling

Appendiks

Princip 6: Deltagerne er aktivt involveret i undervisningsmaterialet og med hinanden

- Brug af samarbejdsbaserede læringsaktiviteter, hvor eleverne arbejder sammen
- Aktiv observation af eleverne
- Overvågning af fremskridt inden for små grupper

Princip 7: Eleverne udvikler bedre kompetencer til at styre deres læring

- Bed eleverne om at reflektere over deres eksamener og vurdere hinanden
- Søgning efter fejlmønstre
- Påvis evner til egenkontrol

Princip 8: Autoritet og ejerskab over sessionen skifter fra facilitator til deltagere, i takt med at den akademiske plan skrider frem

- Brug spørgsmål til at tilskynde til elevlæring
- Gør elevernes afhængighed af underviseren mindre
- Fastlæg rutiner, der dirigerer elever mod hinanden
- Observer elever, der deler deres viden uden forudgående anvisning

SPØRGSMÅL TIL SELVREFLEKSION

1. Hvad vil fordelene ved peer-assisteret læring være? Hvad vil ulemperne være?
2. Hvilke af de ti modeller for peer-læring vil være mest egnet til undervisning i teknikker til sikker forflytning?
3. Hvilke af de otte principper for peer-læring vil være mest egnet til undervisning i teknikker til sikker forflytning?
4. Hvilke potentielle barrierer kan der konstateres ved at bruge peer-læring til undervisning i teknikker til sikker forflytning?
5. Hvilke mulige former for effektiv feedback fra peers kan bruges til undervisning i teknikker til sikker forflytning?

Referencer og ressourcer

1. Arendale, D. R., Lilly, M. (2014). Guide for Peer Assisted Learning (PAL) group facilitators. University of Minnesota. Tilgængelig på: <https://conservancy.umn.edu/handle/11299/200395> (07/01/2022)
2. Griffiths, S., Houston, K., Lazenbatt, A. (1995). Peer Tutoring: Enhancing Student Learning Through Peer Tutoring in Higher Education. University of Ulster Publishing.
3. Sands, J., Lilly, M. (2019). Guide for Peer Learning Facilitators. University of Minnesota. Tilgængelig på: <https://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/202627/Guide%20for%20Peer%20Learning%20Facilitators.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (07/01/2022)
4. Sevenhuysen, S., Nickson, W., Farlie, M. K., Raitman, L., Keating, J. L. (2013). The development of a peer assisted learning model for the clinical education of physiotherapy students. *Journal of Peer Learning*, 6(1), 30-45
5. Smærup, M., Sørensen, B. (2021). Handbook Safe Transfer Techniques. Tilgængelig på: <https://velfaerdsteknologi.aarhus.dk/eu/safe-transfer-techniques/handbook-in-different-languages/handbook-in-english/#1> (07/01/2022).
6. E-learning Safe Transfer Techniques. Tilgængelig på: <https://velfaerdsteknologi.aarhus.dk/eu/safe-transfer-techniques/e-learning-in-different-languages/> (07/01/2022).

Billeder, der er anvendt i den interaktive håndbog, stammer fra projektets e-læringsmateriale.
Link: <https://elaer.dk/sttdk/>